

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित,
अकोला
अंतर्गत राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतून मंजूर
प्रकल्पांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत.
सन २०१५-१६ या आर्थिक वर्षाकरीता निधीचे
नियतवाटप (Allocation).

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-१५१५/प्र. क्र.४९८/६-अ,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ०३ डिसेंबर, २०१५.

वाचा:- १) शासन निर्णय, कृषि व पशुम विभाग क्रमांक :- कृषिवि-२०११/ प्र. क्र. ५४/८अ,
दिनांक २९ सप्टेंबर, २०११.

२) राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेच्या राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीच्या २० व्या बैठकीचे
इतिवृत्त- शासन पत्र क्र. RKV-०४१५/C.R. ३८/RKVY CELL, Date २५ June, २०१५.

प्रस्तावना :-

११ व्या पंचवार्षिक योजनाकाळात कृषि व कृषि संलग्न क्षेत्रांचा विकास दर ४% साध्य करण्याकरिता केंद्र शासनाने सन २००७-०८ या वर्षापासून राष्ट्रीय कृषि विकास योजना सुरु करण्यात आली आहे. राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतर्गत केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक २०/९/२००७ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समिती (SLSC) गठीत करण्यात आलेली आहे. मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीची २० वी बैठक दिनांक १८ जून, २०१५ रोजी पार पडली. या बैठकीमध्ये सन २०१५-१६ करिता एकूण ५७ नवीन प्रकल्प मंजूर करण्यात आले असून त्यामध्ये चार कृषि विद्यापीठांतर्गत राबविण्यात येणा-या ७ नवीन प्रकल्पांचा समावेश आहे. चार कृषि विद्यापीठांतर्गत सन २०१५-१६ करिता मंजूर केलेले ७ नवीन प्रकल्प तसेच यापूर्वी मंजूर करण्यात आलेल्या १८ प्रकल्पांकरिता सन २०१५-१६ करिता निधीचे नियतवाटप करण्यात आले आहे. त्यापैकी डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला अंतर्गत मंजूर केलेल्या प्रकल्पांना व सन २०१५-१६ करिता मंजूर निधीच्या नियतवाटपास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याची बाब शासन स्तरावर विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १८/६/२०१५ रोजी संपन्न झालेल्या राज्यस्तरीय प्रकल्प मंजूरी समितीच्या २० व्या बैठकीत महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला अंतर्गत राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेतून मंजूर करण्यात आलेले २ नवीन प्रकल्प व यापूर्वी मंजूर केलेले २ प्रकल्प अशा एकूण ४ मंजूर प्रकल्पांना व सदर प्रकल्पांकरिता सन २०१५-१६ मध्ये खालील विवरणपत्रात दर्शविल्याप्रमाणे नियतवाटप करण्यात आलेल्या रु. २५.९३ कोटी (अक्षरी रु. पंचवीस कोटी त्र्यान्नव लक्ष फक्त) इतक्या निधीला प्रशासकीय

मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. सदर प्रकल्पांचे घटकनिहाय भौतिक व आर्थिक लक्षांक सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट अ मध्ये नमूद केले आहेत.

	महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, अकोला	प्रकल्प मंजूरीची किंमत (रु.कोटी)	सन २०१५-१६ करिता नियत वाटप (रु. कोटी)
१.	Construction of seed processing plant and Seed ware Houses by MSSCL बीज प्रक्रिया केंद्र इमारत व बियाणे साठवणूकीसाठी गोदामाचे बांधकाम.	१२.९८	३.००
२.	Development of Transgenic BT Cotton Hybrid in public sector using Monsanto bollgard-२ technology सार्वजनिक क्षेत्रातल्या संकरीत कपाशी बियाण्यामध्ये बिटीचा शिरकाव करून संकरीत कपाशी बियाण्याचा विकास करणे.	२.०६	०.७५
३.	Production growth stream project. Foundation and certified Seed production and distribution of new varieties of pulses, oil Seeds, cereals, vegetable Seeds. उत्पादनवाढ क्षेत्र प्रकल्प. नवीन जातीच्या कडधान्य, गळीत धान्य, तृण धान्य व भाजीपाला बियाण्याचे पायाभूत व प्रमाणित बियाणे उत्पादन व वितरण करणे.	२०.३८	२०.३८
४.	Construction of Solar Power operated multichamber air-conditioned and dehumidified Seed Store १००० metric ton Capacity at Akola. बियाणे साठवणूकीकरीता १००० मेट्रीक टन क्षमतेचे बियाणे उत्पादन करून त्याची साठवणूक करण्याकरीता वातानुकूलित व आद्रतारहीत बियाणे भांडाराचे बांधकाम, अकोला.	१.८०	१.८०
	एकूण	३७.२२	२५.९३

२. सदर शासन निर्णयान्वये नियतवाटप करण्यात येत आलेला रु.२५.९३ कोटी इतका निधी खर्च करण्यासाठी पुढीलप्रमाणे मार्गदर्शक सूचनांचा अवलंब करण्यात यावा.

१) वरीलप्रमाणे उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचे वाटप संबंधित महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाने करावयाचे आहे.

२) उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचे योजनानिहाय वाटप संबंधित महाराष्ट्र बियाणे महामंडळाच्या व्यवस्थापकीय संचालकांच्या मान्यतेने करावे व सदर निधी मंजूर करण्यात आलेल्या योजना/प्रकल्पांवरच खर्च करावा.

३) सदर प्रकल्प /योजना राबविण्यासाठी संबंधित महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ अंमलबजावणी यंत्रणा म्हणून काम पाहील. संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणांनी सदर प्रकल्प/योजना राबविताना त्याची अंमलबजावणी, संनियंत्रण आणि मुल्यमापन करणे याबाबत आवश्यक तो समन्वय कृषि आयुक्तालय, पुणे यांच्याशी ठेवावा. तसेच वेळोवेळी प्रकल्प अंमलबजावणीविषयक आर्थिक व भौतिक प्रगती अहवाल शासन व कृषि आयुक्त यांना सादर करतील.

- ४) सदर प्रकल्पांचे अंमलबजावणी अधिकारी हे संबंधित महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाचे मुख्य महाव्यवस्थापक हे राहतील.
- ५) सदर मंजूर प्रकल्प राबविण्यासाठी आवश्यक त्या सर्वसमावेशक मार्गदर्शक सूचना कृषि आयुक्तालयाने पुढाकार घेऊन संबंधित महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या सहकार्याने तयार करून निर्गमित कराव्यात.
- ६) महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळनिहाय भौगोलिक परिस्थितीचा विचार करून प्रकल्पामध्ये स्थानपरत्वे बदल करणे आवश्यक असल्यास तो बदल संबंधित महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या व्यवस्थापकीय संचालकांच्या मान्यतेने करावा.
- ७) सदर प्रकल्पांचे संनियंत्रण करण्यासाठी संदर्भाधीन क्र.१ येथील दिनांक २९/९/२०११ च्या शासन निर्णयातील सूचनांनुसार कृषि आयुक्त, पुणे यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत केलेल्या सूकाणू समितीने प्रकल्पांच्या आर्थिक व भौतिक उद्दीष्टांचा आढावा घेऊन महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळास मार्गदर्शन करावे. तसेच प्रकल्पांच्या अंमलबजावणीकरीता महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ स्तरावर व्यवस्थापकीय संचालकांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या समितीने खर्चाच्या बाबींना मान्यता देणे, आवश्यकतेनुसार अंतर्गत बाब बदलास मान्यता देणे याबाबत कार्यवाही करावी. तसेच प्रकल्पानिहाय आर्थिक व भौतिक उद्दीष्टांचा आढावा घ्यावा.
- ८) वरील प्रकल्प/योजनांची अंमलबजावणी, संनियंत्रण व मुल्यमापन केंद्र शासनाने ठरवून दिलेल्या निकषानुसार वेळोवेळी करण्यात यावे.
- ९) मंजूर केलेल्या प्रकल्पांतर्गत बाबींची अंमलबजावणी कृषि विभाग व इतर यंत्रणांच्या सहभागाने करावयाची असून त्यासाठी महाबीजने संबंधित यंत्रणांशी समन्वय ठेवून त्यांच्या सहभागाने कार्यक्रम राबवावा.
- १०) या प्रकल्पांकरिता उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीच्या विनियोगाबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र संबंधित प्रकल्पाचे मुख्य महाव्यवस्थापक यांच्या स्वाक्षरीने शासनास सादर करावे.

सन २०१४-१५ मध्ये राष्ट्रीय कृषि विकास योजनेंतर्गत रु.९.९८ कोटी बियाणे साठवणूक गोदामाच्या बांधकामासाठी निधी महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाला वितरीत करण्यात आलेला असून तो त्यांचेकडून खर्च करण्यात आलेला आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५१२०४१६०२४४०५०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(क.य.वंजारे)
शासनाचे उप सचिव

प्रत,

१) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई,

- २) अपर मुख्य सचिव (कृषि व पणन), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ३) अपर मुख्य सचिव (वित्त), मंत्रालय, मुंबई,
- ४) अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- ५) सचिव (जलसंधारण), मंत्रालय, मुंबई,
- ६) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- ७) कृषि आयुक्त, कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ८) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला
- ९) मुख्य महाव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला
- १०) महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखापरिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर,
- ११) जिल्हा कोषागार अधिकारी, अकोला, जिल्हा अकोला,
- १२) उपकोषागार अधिकारी, अकोला, जिल्हा अकोला,
- १३) मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई,
- १४) उप मुख्य लेखा परिक्षक (वरिष्ठ) स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई,
- १५) जिल्हा लेखा परिक्षा अधिकारी, स्थानिक निधी लेखा, कृषि आयुक्तालय, पुणे
- १६) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- १७) निवासी लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई,
- १८) कक्ष अधिकारी, कार्यासन क्रमांक - राकृवियो /८-अ / ७-अ, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
- १९) कार्यासन ६-अ (निवडनस्ती), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

जोडपत्र अ

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला

(१) प्रकल्पाचे नांव :- बीज प्रक्रिया केंद्र इमारत व बियाणे साठवणूकीसाठी गोदामाचे बांधकाम.

अ. क्र.	घटक	मापदंड (प्रकल्प कालावधीसाठी)		लक्षांक (२०१५-१६)		सन २०१४-१५ पर्यंत वितरीत केलेले अनुदान	समाविष्ट जिल्हे
		अर्थस हाय्य	लक्षांक	भौतिक	आर्थिक		
१	बियाणे प्रक्रियाकेंद्र व बियाणे साठवणूकीसाठी गोदामाचे बांधकाम, खामगांव, जि.बुलढाणा,	१२.९८ कोटी	गोदामाचे व प्रक्रियाकेंद्रा चे बांधकाम करणे,	बियाणे साठवणूकीकरी ता १,०७,००० क्विंटल क्षमतेचे गोदाम बांधकाम. प्रक्रियाकेंद्राची इमारत, हिंगोली व लातूर येथे बांधकाम करणे.	०३.०० कोटी	९.९८ कोटी	दर्यापूर, जि.अमरावती, आकोट, जि.अकोला, भुसावळ, जि.जळगांव, चिखली, जि.बुलढाणा, लातूर, हिंगोली, पाचोरा, जि.जळगांव, आष्टा, जि.सांगली, नाशिक इ.
	एकूण रु.	१२.९८ कोटी			०३.०० कोटी	९.९८ कोटी	

जोडपत्र ब

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला

(२) प्रकल्पाचे नांव :- सार्वजनिक क्षेत्रातल्या संकरीत कपाशी बियाण्यामध्ये बिटीचा शिरकाव करुन संकरीत कपाशी बियाण्याचा विकास करणे.

अ. क्र.	घटक	मापदंड (प्रकल्प कालावधीसाठी)		लक्षांक (२०१५-१६)		सन २०१४-१५ पर्यंत वितरीत केलेले अनुदान	समाविष्ट जिल्हे
		अर्थसहा य्य	लक्षांक	भौतिक	आर्थिक		
१	कृषि विद्यापीठाने संशोधीत केलेले संकरीत कपाशी वाण नांदेड-४४ व पीकेव्ही-२ आणि महाबीजने संशोधीत केलेले दोन वाण व महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी यांचे संकरीत कपाशीचे वाण इ.मध्ये मोनसॅटो या कंपनीच्या मदतीने बीटीजीन बिजी-२ टाकून	०२.०६ कोटी	सन २०१७ खरीप हंगामामध्ये नविन बीटी वाणाचे बियाणे शेतकऱ्यांना थोड्या प्रमाणात उपलब्ध करुन देणे. त्यानंतर दरवर्षी मोठ्या प्रमाणात कपाशी बिटी बियाणे शेतकऱ्यांना उपलब्ध करुन देणे.	खरीप २०१७ हंगामात थोड्या प्रमाणात कपाशी बिटी बियाणे नांदेड- ४४, पिकेव्ही-२ व महाबीजचे २ संकरीत वाण भारत सरकारच्या बायोटेक्नॉलॉजी विभागामार्फत मंजूरत मिळवून शेतकऱ्यांना उपलब्ध करुन देणे. व त्यानंतर दरवर्षी मोठ्या प्रमाणात कपाशी बिटी बियाणे शेतकऱ्यांना उपलब्ध करुन देणे.	०.७५ कोटी	०.८० कोटी	कापूस पिक घेणारे विदर्भ, मराठवाडा व खांदेश विभागातील जिल्हे.

	बिटी बियाणे विकसीत करणे.						
	एकूण रु.	०२.०६ कोटी			०.७५ कोटी	०.८०कोटी	

जोडपत्र क

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला

(३) प्रकल्पाचे नांव :- उत्पादनवाढ क्षेत्र प्रकल्प. नवीन जातीच्या कडधान्य, गळीत धान्य, तृण धान्य व भाजीपाला बियाण्याचे पायाभुत व प्रमाणित बियाणे उत्पादन व वितरण करणे.

अ. क्र.	घटक	मापदंड (प्रकल्प कालावधीसाठी)		लक्षांक (२०१५-१६)		सन २०१४-१५ पर्यंत वितरीत केलेले अनुदान	समाविष्ट जिल्हे
		अर्थसहाय्य	लक्षांक	भौतिक	आर्थिक		
१	नवीन वाणाचे कडधान्य, गळीत धान्य व तृण धान्य या बियाणेचे उत्पादन.	१७.२६ कोटी	नवीन वाणाच्या बियाणेचे उत्पादन. १,९८,००० क्विंटल	नवीन वाणाच्या बियाणेचे उत्पादन. १,९८,००० क्विंटल	१७.२६ कोटी	००.००	महाराष्ट्रातील एकूण २८ जिल्हे.
२	नवीन वाणाच्या पायाभुत व मुलभुत बियाणेचे शेतकऱ्यांना वितरण	०३.१२ कोटी	नवीन वाणाच्या पायाभुत व मुलभुत बियाणेचे २०,००० क्विंटल चे वितरण	नवीन वाणाच्या पायाभुत व मुलभुत बियाणेचे २०,००० क्विंटल चे वितरण	०३.१२ कोटी	००.००	
	एकूण रु.	२०.३८ कोटी			२०.३८ कोटी	००.००	

जोडपत्र ड

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला

(३) प्रकल्पाचे नांव :- बियाणे साठवणूकीकरीता १००० मेट्रीक टन क्षमतेचे बियाणे उत्पादन करून त्याची साठवणूक करण्याकरीता वातानुकूलित व आद्रतारहीत बियाणे भांडाराचे बांधकाम, अकोला. (एकूण प्रकल्पाची किंमत रु.३.६० कोटी, त्यापैकी राष्ट्रीय कृषि योजनेतर्गत ५० टक्के अनुदान रु.१.८० कोटी मंजूर झालेले आहे. उर्वरीत रक्कम महाबीज स्वताच्या स्रोतातून खर्च करणार आहे.)

अ. क्र.	घटक	मापदंड (प्रकल्प कालावधीसाठी)		लक्षांक (२०१५-१६)		सन २०१४-१५ पर्यंत वितरीत केलेले अनुदान	समाविष्ट जिल्हे
		अर्थस हाय्य	लक्षांक	भौतिक	आर्थिक		
१	बियाणे साठवणूकीकरी ता भांडाराचे बांधकाम	०.८३ कोटी	१०,००० किंवल क्षमतेचे गोदामाचे बांधकाम	१०,००० किंवल क्षमतेचे गोदामाचे बांधकाम	०.८३ कोटी	००.००	अकोला
२	वातानुकूलित व आद्रतारहीत उपकरणाची खरेदी व गोदामामधील मांडणी व जोडणी	०.८० कोटी	१०,००० किंवल क्षमतेच्या बियाणे साठवणूक गोदामासाठी आद्रतारहीत वातानुकूलित यंत्रांची मांडणी	१०,००० किंवल क्षमतेच्या बियाणे साठवणूक गोदामासाठी आद्रतारहीत वातानुकूलित यंत्रांची मांडणी	०.८० कोटी	००.००	
३	यंत्राचे व गोदामाचे विद्युतीकरण व मांडणी	०.१७ कोटी	यंत्रासाठी व गोदामासाठी विद्युत व्यवस्था व उभारणी	यंत्रासाठी व गोदामासाठी विद्युत व्यवस्था व उभारणी	०.१७ कोटी	००.००	
	एकूण रु.	०१.८० कोटी			०१.८० कोटी	००.००	अकोला